

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Vyd/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201201
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222201201.3

Uznesenie

Okresný súd Bardejov v právnej veci navrhovateľky: R. B., E.. U., O..: XX.XX.XXXX, V. B., P. XX, proti odporcom: neuvedení, o návrhu na vydanie rozhodnutia o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh na vydanie rozhodnutia o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 16.06.2022 zamieta.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom súdu doručeným dňa 13.06.2022 domáhala potvrdenia vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX. Uviedla, že predmetná nehnuteľnosť sa nachádza pod nehnuteľnosťou (rodinným domom) a pri prevode vlastníckych práv na navrhovateľku pozemok nebol vysporiadaný.

2. K návrhu navrhovateľka pripojila Osvedčenie o dedičstve zo dňa 16.04.2012, sp.zn.: XD/X/XXXX, Y. X/XXXX (Č.. X), P. D. P. K. XX.XX.XXXX (Č.. X), X.Ý. K. G. Č.. XXX P. M..Ú.. P. (Č.. X) R. T. P. K. XX.XX.XXXX, Č.. XXXXXXXX-XX/XXXX (čl. 8).

3. Uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 15. augusta 2022, č.k.: 5Vyd/1/2022 - 12 bolo navrhovateľke uložené, aby svoje podanie zo dňa 13.06.2022 doplnila, a to, presne označila účastníkov konania, označila deň, kedy nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti a čoho sa domáha, teda uviedla návrh výroku, ako má súd vo veci rozhodnúť.

4. Na výzvu súdu navrhovateľka doručila dňa 05.09.2022 doplnenie, v ktorom uviedla, že na LV č. XXX sú vedení účastníci, ktorí sú dávno po smrti. Matrika poskytuje len údaje o živých, preto nemôže označenie účastníkov vykonať. Čo do oznámenia dátumu, kedy nadobudla vlastnícke právo vydržaním uviedla, že sa tak stalo po smrti jej manžela (Osvedčenie o dedičstve XD/X/XXXX). Tiež uviedla, že nehnuteľnosť č. XX (G. Č.. XXX) užíva od roku XXXX a príkladne sa stará o nevysporiadanú parcelu (G. Č.. XXX - W.), ktorá je zapísaná na LV č. XXX, no do dnešného dňa nie je vysporiadaná. Dom na parcele bol vystavaný v roku XXXX.

5. Podľa § 865 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1.4.1983, č. zák. 131/82 Zb.), pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983, kedy inštitút vydržania občiansky zákonník neobsahoval. Do času uvedeného v ustanovení § 135a v znení zákona č. 131/1982 Zb. sa započíta aj čas, po ktorý občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe (§ 135a ods. 1) alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 135a ods. 2) pred 1. aprílom 1983;

tento čas sa však neskončí skôr než uplynutím jedného roka od tohto dňa (pozn. § 135a ods. 1 a § 135a ods. 2 v účinnom znení citované nižšie).

6. Podľa § 135a ods. 1 vety prvej zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (v znení účinnom od 1.4.1983), vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuteľnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

7. Podľa § 132a ods. 1, 2 citovaného zákona, kto s vecou nakladá ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí, má - pokiaľ nie je ustanovené inak - obdobné práva na ochranu, aké má vlastníkom veci. To platí obdobne aj o tom, kto vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že má k veci právo.

8. Podľa § 860 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení, podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred 1. aprílom 1964.

9. Podľa § 135a ods. 1 vety prvej zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (účinný do 31.12.1991), vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuteľnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov.

10. Podľa § 868, § 870 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1.1.1992, č. zák. 509/1991 Zb.), pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov. Podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred účinnosťou tohto zákona.

11. Podľa § 129 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

12. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

13. Podľa § 134 Občianskeho zákonníka v platnom znení, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuteľnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125). Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

14. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

15. Podľa § 481 Občianskeho zákonníka, ak je len jeden dedič, potvrdí mu súd, že dedičstvo nadobudol.

16. Podľa § 359a zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako "C.m.p.") konaním o potvrdení vydržania je konanie o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo konanie o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

17. Podľa § 359c ods. 2 C.m.p., účastníkom konania je a) navrhovateľ, b) ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka, c) správca lesného pozemku a d) Slovenský pozemkový fond.

18. Podľa §359d ods. 1 a 2 C.m.p., konanie o potvrdení vydržania sa začína len na návrh. Návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podanie opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočností podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

19. Podľa §359e ods. 1 C.m.p., ak sa návrh na začatie konania o potvrdení vydržania neodmietne podľa § 8 ods. 1, súd preskúma, či navrhovateľ osvedčil, že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Súd môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo môže vyzvať navrhovateľa, aby označil ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

20. Podľa § 359e ods. 2 C.m.p., súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania uznesením zamietne, ak zistí, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f ods. 1.

21. Podľa § 359e ods. 3 C.m.p., o odmietnutí alebo zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania rozhoduje súd bez vyjadrenia ostatných účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania; uznesenie súdu o odmietnutí alebo o zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania podľa odsekov 1 a 2 sa doručuje len navrhovateľovi.

22. Konanie o potvrdení vydržania pozostáva z dvoch fáz. Prvá fáza je konanie o vydaní vyzývacieho uznesenia a druhá po vydaní vyzývacieho uznesenia. V rámci prvej fázy konania súd návrh zamietne ak zistí, že nie sú splnené podmienky pre vydanie vyzývacieho uznesenia, teda skúma či navrhovateľ osvedčil splnenie predpokladov vydržania. Vychádza pritom z opísania skutkových okolností navrhovateľom v návrhu a ním označených, predložených dôkazov.

23. Súd preskúma návrh navrhovateľky a dospel k záveru, že tomuto nie je možné vyhovieť, a to na prvom mieste z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Všeobecne sa pod vecnou legitímáciou rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana civilného procesu (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (aktívna vecná legitímácia) a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (pasívna vecná legitímácia). Aktívna aj pasívna vecná legitímácia je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (viď Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010 sp.zn.: 2Cdo 205/2009). Otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offa v každom štádiu konania a nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vždy vedie k zamietnutiu žaloby (viď napr. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.10.2017 sp.zn.: 6Co/110/2017).

24. Okruh účastníkov upravuje § 359c C.m.p., pričom sa jedná o kogentnú úpravu. Keďže ide o návrhové konanie, účastníkom konania je navrhovateľ, ktorým môže byť len osoba, ktorá tvrdí, že nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Okrem navrhovateľa je účastníkom vždy ten subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti, alebo ten subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva iné vecné právo k nehnuteľnosti. Účelom tejto právnej úpravy je poskytnúť možnosť všetkým dotknutým subjektom, ktoré majú konkrétne vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka, vyjadriť sa k vydržaniu vlastníckeho práva alebo vecného práva k nehnuteľnosti navrhovateľa a účinne chrániť svoje práva a právom chránené záujmy vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka. Účastníkom konania je ďalej aj správca lesného pozemku a Slovenský pozemkový fond, pričom tieto subjekty môžu byť v konaní nečinné, ak sa ich predmet konania o potvrdení vydržania netýka (nie sú povinné uplatňovať svoje procesné práva, najmä právo na základe doručeného vyzývacieho uznesenia podať námietky voči vydaniu uznesenia o potvrdení vydržania).

25. Navrhovateľka v návrhu neoznačila ako účastníkov konania všetky osoby, ktorým svedčí zápis vlastníckeho práva na liste vlastníctva č. 642 pre kat.úz. P., K. ktorého dôvodu neboli splnené procesné

podmienky v zmysle § 359c ods. 2 písm. b) v spojení s § 7 ods. 1 C.m.p. na vydanie vyzývacieho uznesenia. Preskúmaním listu vlastníctva súd zistil, že vlastnícke právo vo vzťahu k nehnuteľnosti tam evidovanej svedčí viacerým podielovým spoluvlastníkom. Časť podielových spoluvlastníkov sa nachádza na neznámom mieste a tých zo zákona (180/1995 Z.z.) zastupuje Slovenský pozemkový fond. Sú však účastníkmi konania a bolo nevyhnutné ich v návrhu všetkých uviesť aj jednotlivo, i keď sú všetci zo zákona zastúpení. Súd tiež zistil, že podielové spoluvlastníctvo svedčí aj osobe, ktorú Slovenský pozemkový fond nezastupuje (vo vzťahu k vlastníkovi pod por.č. XX: L. B., O...: XX.XX.XXXX, V. P. Č.. XX). Tohto podielového spoluvlastníka a ani ďalšie osoby navrhovateľka ani na výzvu súdu riadne v doplnení neuviedla.

26. Ďalším dôvodom, pre ktorý súd nemohol návrhu vyhovieť, bola aj skutočnosť, že navrhovateľka podľa názoru súdu neosvedčila, že ona alebo jej právni predchodcovia vstúpili do držby predmetných nehnuteľností oprávnené, teda na základe konkrétneho nadobúdacieho právneho titulu.

27. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním musia byť splnené súčasne zákonné predpoklady, a to, že držba veci musí byť oprávnená po celú vydržaciú dobu, že musí ísť o neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, a že musí ísť o spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva.

28. Súd okrem splnenia podmienky pasívnej vecnej legitímácie skúmal aj to, či navrhovateľka osvedčila, že nadobudla vlastnícke právo k popísanej nehnuteľnosti vydržaním. Z tvrdení navrhovateľky súdu vyplynulo, že predmetnú nehnuteľnosť užívala ešte spolu s manželom od roku 1968 a postavili na nej rodinný dom. Navrhovateľka tiež tvrdila, že nehnuteľnosť zdedila po neb. manželovi, teda má osobitný nadobúdací titul, a to rozhodnutie o dedičstve z roku XXXX. I keby súd prijal, že navrhovateľka má nadobúdací titul, na základe ktorého sa najneskôr dňom XX.XX.XXXX (deň vydania osvedčenia o dedičstve) ujala držby spôsobilého predmetu vydržania (parcela EKN č. XX) a ku dňu podania návrhu na súd dňa 13.06.2022 uplynula doba 10 rokov, chýba osvedčenie tej skutočnosti, že navrhovateľka bola po celú dobu vydržania dobromyseľná o tom, že vec jej patrí. Navrhovateľka spolu s návrhom predložila súdu Geometrický plán z 25.04.2012, č. XXXXXXXX-XX/XXXX, ktorý bol vyhotovený za účelom oddelenia parcely a určenia vlastníckeho práva k parcelám č. XX R. XX/X a vyznačenie vecného bremena. Parcely XX R. XX/X mali byť geometrickým plánom vytvorené z parcely EKN č. XX evidovanej na LV Č.. XXX v kat.úz. P., teda tej, ktorá je predmetom tvrdeného vydržania. Nakoľko geometrický plán zo dňa 24.04.2012 predložila navrhovateľka, je tak zrejmé, že o skutočnosti, kto sú ako vlastníci parcely EKN č. XX zapísaní na liste vlastníctva vedela s určitosťou alebo prinajmenšom pri zachovaní náležitej opatrnosti mohla mať pochybnosti o tom, že užíva nehnuteľnosti, ktoré jej nepatria, keďže evidencia katastra nehnuteľnosti je verejne prístupná. Táto okolnosť potom vylučuje jej dobromyseľnosť po dobu najmenej 10 rokov ako jednu z podmienok pre vydržanie. Súd preto aj z tohto dôvodu nemohol pristúpiť k vydaniu vyzývacieho uznesenia.

29. Súd vzhľadom na vyššie uvedené musel návrh zamietnuť. Navrhovateľka sa však môže určenia vlastníckeho práva alebo určenia, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po neb. manželovi domáhať žalobou na súde. Ide však o vec skutkovo i právne náročnú (ustálenie okruhu žalovaných, skutkové tvrdenia ohľadom oprávnenosti vstupu do držby a jej dobromyseľnosť), preto súd navrhovateľke odporúča vyhľadať právnu pomoc u advokáta alebo ak spĺňa podmienky, cestou Centra právnej pomoci o čom súd navrhovateľku už poučil (viď uznesenie zo dňa 15.08.2022, č.k.: 5Vyd/1/2022-15).

30. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenie § 359a až § 359k C.m.p. upravujúce konanie o potvrdení vydržania inak neustanovuje.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.